

Til
Finansminister Trygve Slagvold Vedum
Fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Vår dato: 29.11.2022

Bruk av normprisråd for inntektsfastsettelse i forslag om grunnrenteskatt på havbruk

Vi viser til møte med finansminister Trygve Slagvold Vedum og fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran i Finansdepartementet 18. november 2022. Vi viser i tillegg til pressemelding 60/2022 fra Finansdepartementet som ble sendt ut under møtet med næringsorganisasjonene.

Av pressemeldingen fremgår det at regjeringen vurderer alternative metoder å fastsette normpriser på. Videre slås det fast at kontraktspriser vil ligge til grunn for beregningen av grunnrenteskatten der det er uavhengige parter. Finansministeren uttaler at «Det har hele tiden vært klart at prisen må være reell og gjenspeile en uavhengig markedspris».

Sjømat Norge er positive til at regjeringen så tydelig slår fast at det skal være reelle priser som ligger til grunn for beskatning. I høringsnotatet av 28. september 2022 heter det på side 25:

«I Havbruksskatteutvalgets utredning ble det lagt til grunn at børspriser for laks på Nasdaq var best egnet som normpris, da disse er differensiert etter vektklasser. Prisene som oppgis på børsen, vil gi et godt uttrykk for hva fisken kan selges til, og dermed for den potensielle grunnrenten.»

Under departementets forslag på samme side heter det «Departementet legger vekt på at normpriser gir mindre mulighet for skattemotivert tilpasning enn faktiske priser og foreslår at grunnrenteinntekt for laks fastsettes ved normpriser med utgangspunkt i børspriser på Nasdaq.»

Høringsnotatet berører ikke kvalitetsforskjeller på laks, hvordan dette tenkes håndtert, eller hvordan departementet ser på langsiktige leveringsavtaler inngått med fastpris.

Vi registrerer at departementet definerer reelle inntekter som uavhengig markedspris og ikke den faktiske prisen som hvert enkelt selskap oppnår. Det reiser flere spørsmål. Blant annet: Kan man komme frem til en normpris som reflekterer markedsprisen for det aktuelle selskapet som skal beskattes? Dersom det er tilfellet, blir spørsmålet om den foreslåtte metodikken en egnet måte å gjøre det på.

Sjømat Norge har belyst svakhetene med Nasdaq-prisene og hvordan regjeringens forslag om bruk av normpris vil medføre en skattlegging på grunnlag av en for bedriften fiktiv inntekt.

I den forbindelse ønsker vi også å minne om at flere norske havbruksselskaper er organisert med konsernselskap i utlandet, f.eks. utenlandske videreforedlings- og salgsselskap, etablert i land med lavere selskappsskattesats enn i Norge. For slike konsern var det allerede en aktuell problemstilling å gjennomføre transaksjoner mellom parter i interessefellesskap (f.eks. konserninterne transaksjoner over landegrensene) før det ble aktuelt å innføre grunnrenteskatt på havbruk. Videre har slike selskaper allerede etablert en praksis knyttet til prising og

gjennomføring av slike konserninterne transaksjoner over landegrensene. Dette er også i samsvar med internasjonalt regelverk på området.

Sjømat Norge er av den oppfatning at en grundigere vurdering og skissert operasjonalisering av bruk av normpriser basert på Nasdaq, samt mulige andre alternativer burde vært inkludert i høringen. Når det nå i pressemelding 18. november pekes på en alternativ metode å fastsette normpris på, har Sjømat Norge sett nærmere på denne. Vi registrerer at det vises til gode erfaringer fra normprisrådet for petroleumsskatten og at Havbruksskatteutvalget har nevnt normprisråd som mulig alternativ til Nasdaq-priser.

Havbruksskatteutvalget har ikke gått nærmere inn på hvordan normprisrådet skal operere. Det heter i punkt 7.3.3. at «Et normprisråd for fastsetting av pris til beregning av grunnrenteinntekt for havbruk kan også være et mulig alternativ. Det kan eventuelt utformes etter modellen for Petroleumsprisrådet, som fastsetter normpriser for salg av råolje for skatteformål.»

Sjømat Norge mener det er utfordrende å bruke en modell som er laget for en råvare som hentes ut fra naturen, sammenlignet med å produsere mat. Det er vår forståelse at Petroleumsprisrådet fastsetter normpriser etterskuddsvis en gang i kvartalet. Normprisene fastsettes individuelt for 19 felt, med en pris per dag per felt hvor det er aktuelt. Til sammenligning har havbrukssektoren flere hundre lokasjoner hvor det på hver lokasjon vil være ulike kvaliteter, ulik størrelse og ofte ulik kontraktsstruktur for salg.

For petroleumssektoren fastsettes det i tillegg normpris differensialer per felt, i utgangspunktet på månedsbasis.

Petroleumsrådet består av 7 personer, hvorav fem er uavhengige personer hovedsakelig fra akademia, i tillegg er det to medlemmer fra embetsverket, henholdsvis fra Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet. Alle oppnevnes av Kongen i statsråd for to år av gangen. Rådet har et sekretariat i Olje- og energidepartementet og det inngås rammeavtale med et analysebyrå som gir råd om utviklingen i olje- og våtgassmarkedet.

Alle som får normpris lagt til grunn i ligningen er pliktig til å gi alle opplysninger som kreves for å fastsette normpris. Selskapene er i dag forpliktet til å sende inn detaljerte opplysninger for hvert enkelt salg på månedsbasis i tråd med en fastsatt mal. Det skal også sendes inn særskilte kvartalsoppgaver.

Det følger av forskrift 25. juni 1976 nr. 5 om fastsetting av normpriser at berørte parter skal komme med en uttalelse om normpriser for hvert kvartal, de kan også innkalles til drøfting. Petroleumsprisrådet trer sammen to ganger hvert kvartal for å fastsette normprisene. Rådet trer først sammen og fastsetter foreløpige normpriser basert på arbeid utført av sekretariatet i Olje- og energidepartementet. Disse foreløpige prisene sendes til selskapene for uttalelse. Deretter trer rådet sammen på nytt og fastsetter endelige normpriser. Selskapene er da invitert til å møte rådet og komme med uttalelser.

I beslutningsgrunnlaget inngår eksterne markedsanalyser, de detaljerte innrapporteringer fra selskapene til departementet, og opplysninger som gis fra bedriftene i møte med rådet.

Det er egne regler om klageadgang, herunder mulighet for et uavhengig sakkyndig utvalg oppnevnt av Høyesterettsjustitiarius.

Salg av laks er vesentlig annerledes enn salg av olje. For det første er det større variasjoner i produkt og kvalitet. For det andre er det også større variasjon i kontraktstyper, med en utstrakt bruk av fastpriskontrakter som går over tid. Det er vår forståelse at langsiktige fastpriskontrakter ikke er utbredt i oljenæringen og at langsiktige avtaler er forankret i spotpris. Langsiktige fastprisavtaler er bærebjelken for mye av foredlingen i Norge da dagligvarekjeder o.l. som kjøper foredlede produkter krever langsiktige fastpriskontrakter. For det tredje er det er det snakk om langt flere bedrifter som produserer laks enn som utvinner olje og et større antall salg, i tillegg til at dette skjer på opp til tusen lokaliteter langs hele kysten. Det vil derfor etter Sjømat Norges syn kreve vesentlig endringer fra Petroleumspriserådet til et tilsvarende normpriseråd for laks.

Vi registrerer også at normpriserådet vil kreve betydelige administrative ressurser både fra myndighetene og fra hvert enkelt selskap.

Ettersom samtlige lakseprodusenter vil være omfattet, også de som dekkes av bunnfradraget, må samtlige selskap bygge ut sin administrative kapasitet. For mange av de mindre selskapene vil dette påkrevne et administrativt merarbeid som sterkt vil stimulere til utsalg eller fusjoner.

Selv om Sjømat Norge er positiv til at man søker å finne mer treffsikre metoder å fastsette inntekt på, er vi i tvil om normpriseråd etter mal fra petroleumssektoren er egnet. Det er under enhver omstendighet urealistisk at et slikt råd vil være operativt fra planlagt ikrafttredelse 1. januar 2023.

Sjømat Norges klare anbefaling er at havbrukssektoren i en eventuell ny modell for merbeskatning blir skattlagt basert på den faktiske prisen de oppnår for sitt produkt.

Som orientert om i møte med statsrådene ber Sjømat Norge regjeringen vurdere å etablere en overgangsordning som sikrer en forsvarlig prosess, samtidig som staten ikke skal tape forventede skatteinntekter

Utfordringen med inntektsfastsettelse er ett av flere problemområder med regjeringens forslag. Ettersom kompleksiteten er såpass stor, vil det være mest forsvarlig å følge alminnelige prosedyre og utsette ikrafttredelse av ny skatt til 1. januar 2024 og dermed til etter Stortinget har vedtatt regelverket. Det vil sikre at bedriftene kjenner regelverket de skal skattlegges etter på det tidspunktet regelverket gjelder. For å unngå at staten taper forventede skatteinntekter, kan man som en overgangsordning øke produksjonsavgiften for 2024, slik at regjeringen får inn forventet proveny fra næringen.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Paul Birger Torgnes
styreleder
(Sign)

Geir Ove Ystmark
adm. dir.
(Sign)